

Nr 304.

Av herrar **Sandström** och **Österström**, *angående inrättande av nya ordinarie lärartjänster vid de tekniska gymnasierna och elementarskolorna.*

Uti årets statsverksproposition för ecklesiastika ärenden har departementschefen under punkt 124 föreslagit inrättandet av 294 nya ordinarie lärartjänster vid de allmänna läroverken. Detta initiativ är ägnat att väcka odelad tillfredsställelse, då det s. k. extralärareländet vid dessa läroanstalter länge varit påtalat och otvivelaktigt varit till stor skada för undervisningen. Då extralärarnas antal vid de allmänna läroverken enligt den kungl. propositionen under senaste läsåret stigit till ej mindre än 501 stycken, utgörande 24 procent av samtliga lärares numerär, innebär förslaget, att cirka 60 procent av extralärarna, om riksdagen, vilket vi hava anledning förmoda, godtager propositionen i denna del, kunna befordras till ordinarie tjänst.

Det är emellertid ägnat ingiva förvåning, att vid avgivandet av detta förslag en kategori extralärare, som stå den av Kungl. Maj:t nu gynnade gruppen synnerligen nära, icke blivit ihågkommen. Även vid de allmänna läroverken närstående tekniska gymnasierna och elementarskolorna finnes en extralärarkår, som visserligen ej är stor till numerären — endast summa 14 stycken — men dock i förhållande till den ordinarie lärarkåren vid dessa läroanstalter — summa 39 stycken — är procentuellt större än extralärarkontingenten vid de allmänna läroverken. Då extralärarnas antal vid de sistnämnda läroanstalterna, som ovan nämnts, nu utgöra 24 procent av hela lärarantalet, är motsvarande relationstal vid de tekniska läroverken 26.4 procent.

Det har alltså enligt vårt förmenande endast inneburit en gärd av rättvisa, om samtidigt med tillmötesgåendet mot extralärarna vid de allmänna läroverken även inrättats ett antal nya ordinarie lärartjänster vid de tekniska läroverken, vilket så mycket lättare kunnat ske som en sådan anordning endast medfört relativt obetydlig kostnadsökning för statsverket. Med samma relation som iakttagits ifråga om förbättrandet av de extra läroverkslärnarnas befordringsmöjligheter skulle endast erfordrats nyinrättandet av 8 stycken nya ordinarie lärartjänster vid de tekniska läroverken för att göra dessa läroanstalters extralärarkår ungefär jämställd med kollegerna vid allmänna läroverken i befordringshänseende.

Varför ha då de extra lärarna vid tekniska läroverken blivit bortglömda? Sannolikt därför, att de hållit sig alltför stilla i landet och i sin oskuld trott, att dem ändå skulle vederfaras rättvisa, då deras existens och förhållanden väl ej kunde vara okända för höga vederbörande.

Nu är det så, att dessa extra lärare ej alls kräva några ökade löneför-

måner, och detta oaktat de icke erhållit några ålderstillägg under sin tjänstgöringstid, under det extralärare vid de högre allmänna läroverken vid två skilda tillfällen erhållit förbättrade lönevillkor, men att de givetvis ivrigt längta efter ordinarie befattning för att få sina pensionsförhållanden ordnade.

Av nedanstående tablå framgår vilka extralärare, som denna motion avser, ävensom det antal år de tjänstgjort, allt i den utsträckning, som vi kunnat förskaffa oss kännedom om.

Tekniska läroverket i	Antal extra lärare med full tjänstgöring	Antal tjänsteår för extralärare med full tjänstgöring							Ålder, medeltal	
		1	2	3	4	5	6	7		
Filipstad (bergsskolan) ..	1									
Härnösand	2	13	7	—	—	—	—	—	—	48
Malmö	3									
Norrköping	1									
Örebro	7	6	7	8	10	14	15	18	¹⁾ 44	

¹⁾ Lägsta ålder 33 och högsta 56 år. Övriga 40—46 år. Extralärare i tekniska ämnen har teknisk högskoleexamen, extralärare i merkantila ämnen har examen från handels-högskola. Övriga lärare universitetsexamina.

Helst skulle vi sett, att riksdagen redan nu i samband med avhjälpandet av extralärarelandet vid allmänna läroverken i rättvisans intresse nyinrättat även några ordinarie lärartjänster vid de tekniska läroanstalterna. Men då vi väl inse, att detta knappast låter sig göra utan en ingående undersökning om, på vilket sätt och i vilken omfattning denna nyreglering bör ske, vilja vi nu inskränka oss till att föreslå riksdagen besluta

att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till nästkommande års riksdag angående nyinrättande vid de tekniska gymnasierna och elementarskolorna i riket av ett så stort antal ordinarie lärartjänster, att de nu anställda extralärarna vid dessa läroanstalter måtte erhålla likartade befodringsmöjligheter till ordinarie tjänst som i årets statsverksproposition föreslagits för extralärarna vid de allmänna läroverken.

Stockholm den 22 januari 1935.

Nils V. Sandström.

Ivar Österström.